

Miljøterapeutisk Praksis på Egholt skole

Formål med den miljøterapeutiske tilgang

Formålet med den miljøterapeutiske praksis i alle Egholts tilbud er

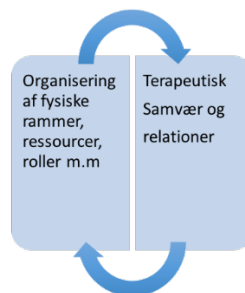
- At støtte op om brugerens udvikling ved hjælp af troværdige relationer.
- At give brugeren videnbaserede og fundamentalt gode og stabile udviklingsmuligheder.

På Egholt skole betyder dét at leve op til formålet, at man på skolen benytter viden om, hvordan man bedst

1. organiserer de fysiske rammer og undervisningsmiljøet, så der støttes bedst muligt op om elevernes mulighed for at være i skolen, lære nyt og indgå i fællesskab og relationer OG
2. udnytter viden, uddannelse og erfaringer om relationens og samværets betydning for elevernes læringsparathed.

Miljøterapeutiske praksis

Miljøterapeutiske praksis, som denne skrivelse handler om, er et samlet udtryk for de *metoder*, som vi anvender i samspillet med eleverne. Altså hvordan den miljøterapeutiske tilgang udfolder sig.

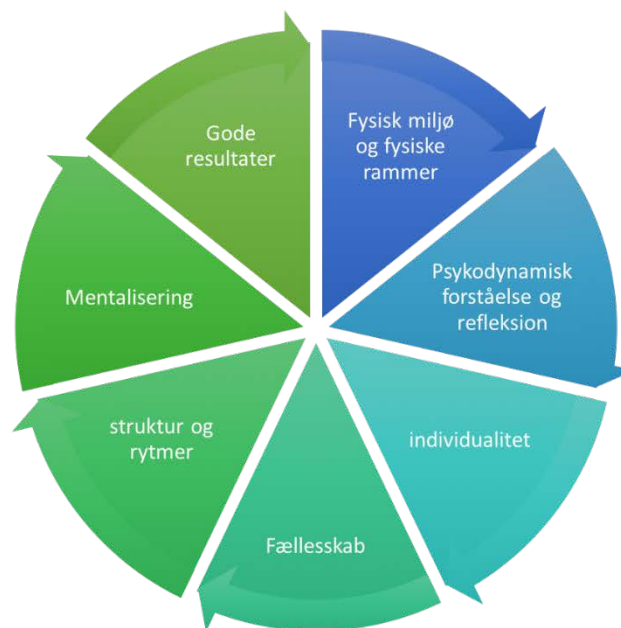
(figur 1; Miljøterapeutisk praksis. CMT.)

Miljøterapeutisk tilgang

Et andet fagudtryk er den *miljøterapeutiske tilgang*, og det bruger vi som et samlet udtryk for hele det teoretiske og empiriske grundlag for den psykodynamiske, mentaliseringsbaserede miljøterapi på Egholt. Og herunder hvorfor den miljøterapeutiske praksis giver så gode resultater for Egholts målgruppe.

Den miljøterapeutiske tilgang er beskrevet som et samlet dokument for hele organisationen, og læses supplerende til denne praksisbeskrivelse.

Miljøterapeutisk praksis på Egholt skole

(Figur 2; elementer i den miljøterapeutiske praksis. CMT)

Det fysiske miljø

Skolen er placeret lige midt i Egholts stimulerende hverdagsliv og midt i de skønne udearealer med både dyr, havebrug, værksteder, køkken, 2 botilbud i fine huse og administrationshuset.

Et summende liv af gode aktiviteter.

Det er bevidst valgt at give skolen denne placering. Et valg der er truffet på baggrund af viden om neuropædagogiske principper. Metoden er at placere skolen, så omgivelserne i sig selv stimulerer/vækker elevernes lyst til at lære. De smukke omgivelser, sansepåvirkninger fra haven samt dyrene, virker både stimulerende og beroligende og afstressende. Omgivelserne støtter på denne måde op om elevernes læringsmuligheder.

Vi tilslutter os tanken om, at behandlingsstedets æstetik er det fysiske udtryk for stedets etik.

EGHOLT

Kundskab & Vilje

At placere skolen midt i det gode hverdagsliv, bygger herudover på tanken om naturligt at indgå i gode fællesskaber med andre.

De fysiske rammer

Skolens ledelse og lærere har meget fokus og viden om, hvordan de fysiske rammer støtter op omkring hele gruppens og den enkelte elevs udbytte af skolegangen.

De fysiske rammer er tilrettelagt, så eleverne arbejder i små grupper i lokalestørrelser, der giver mulighed for lidt luft omkring den enkelte elev.

Der er tænkt over, hvordan indretning, lys – og farvevalg påvirker de aktiviteter, der foregår.

Lærerne kan lade undervisningen foregå i miljø og rammer, der i sig selv er endnu mere stressnedsættende – for eksempel det fantastiske uderum omkring Egholt.

I øjeblikket arbejdes der på at skabe flere gode afstressende rum, aktiviteter og materialer.

Supplerende individuelle fysiske metoder

Den miljøterapeutiske bevidste tilrettelæggelse af de fysiske rammer, kan på Egholt skole suppleres med tiltag i forhold til den enkelte elev.

Hvis en elev har begrænset mentalt rum for indlæring selv i den lille gruppe, så tages der stilling til, hvordan rammerne skal tilpasses, så eleven får bedre muligheder for at være tilstede og lære mere.

Det er overordentligt vigtigt for os, at eleverne kan modtage undervisningen, så hvis elevens rum for indlæring og udvikling fyldes op med stress over dynamikker udefra eller dynamikker i det interne miljø, som eleven har svært ved at rumme, så handles der på det.

Metoden kan for eksempel være, at eleven får eneundervisning, sidder alene og arbejder i nogle eller mange lektioner, er mere i uderummet, sidder på en kuglepude, eller hvad der nu skal til.

Struktur og rytmer på skoledagen

At gå i skole på Egholt skole er i udgangspunktet det samme som at gå på enhver anden skole. Rammen er den samme som på andre skoler og lovgivningsmæssigt arbejder Egholt skole efter samme lovgivning.

Metoden miljøterapeutisk strukturering i skolen betyder, at alle dage er velovervejet tilrettelagte med gentagelser, rytmer, forudsigelighed.

Hele skoleåret er inddelt i et skole-årshjul med traditioner og tilbagevendende festligheder.

Visuelle skemaer er en del af skoledagen. Skemaerne angiver, hvor længe de respektive lektioner kører og altså også, hvornår der er pauser. Dette er den faste grundstruktur, der som tidligere beskrevet kan tilpasses den enkelte elev, men i øvrigt holdes for gruppen, så alle dage overordnet holder de rytmer, som alle efterhånden kender og læner sig ind i.

Pauserne er indlagt så eleverne kan få støtte til at balancere de kognitive, klassemæssige og måske fysiske udfordringer med at holde sig i ro i faglektionerne, med aktiviteter, der er afstressende, giver mulighed for fysisk udfoldelse eller måske mindre krævende samvær.

Lærerne tager også ansvar for planlægning og støtte til de afbalancerende aktiviteter, der foregår i pauserne.

Denne struktur på skoledagen overholdes og vedligeholdes af alle som en hjælp til, at det over tid føles trygt og tillidsvækkende at være på skolen.

Skoleerfaringer

Det forhold, at eleverne i høj grad møder noget skole-genkendeligt på Egholt skole udgør en særlig omstændighed.

Det kan vække gode men også dårlige erindringer og erfaringer hos den nye elev.

Fælles for de fleste af skolens elever er, at de har afbrudt skolegang i rygsækken; nogle har måske ikke gået i skole de seneste flere år. Dette kan medføre en stor nederlagsfølelse hos eleverne; de ved godt, hvor mange år de måske er bagud.

Genkendelighed og rytmer

Det kan tage lang tid før trygheden ved relationerne, genkendeligheden og den udviklingsstøttende organisering af dagen overskygger angsten og modviljen mod det at gå i skole.

Relation mellem elever og lærerne kan som udgangspunkt være lidt stressbetonet og det kræver ofte noget tid at opbygge den tillid, der skal til. Til denne tillid er tilstede, er samvær og undervisning en balancegang, som der skal være åbenhed og forståelse for.

Lærerne møder eleven med både forståelse og tålmodig og ikke mindst erfaringen for, at netop den struktur, rytmer og de rammer, der hersker på Egholt skole, hurtigt giver eleven en vished for, at man kan regne med lærerne. Fordi lærerne gør det, de siger, de gør – og tager skemalagte aktiviteter, klokkeslæt, aftaler, m.m. helt alvorligt og følger dem nøje.

På den måde kan rammer, rytmer og struktur arbejde for elevens tilhørsforhold til skolen, alt i mens relationerne bygger sig op.

Hermed er der altid en skoledag med et lærerteam, der opleves stabilt og troværdigt, uanset hvem der er på arbejde.

Relationsarbejdet

Den mentaliseringsbaserede, miljøterapeutiske tilgang, er yderst brugbar for skolens vedkommende, da

1. den støtter terapeutisk op om elevernes udbytte af skoledagen.
2. den viser fysisk, at de faste rytmer kan holde til vanskeligheder, fordi de består, selvom der lægges pres på lærerne.
3. struktur og faste rytmer, giver tilbud om kontakt, fordi lærerne som beskrevet, følger så tæt op.
4. den miljøterapeutiske tilgang er ud- og vedholdende og giver derfor den fornødne tid til, at relationer kan udvikle sig.

Psykodynamisk forståelse og vedholdenhed.

Hvis eleverne viser vanskeligheder ved at holde tider og aftaler, så undersøges det sammen med eleven, hvad der mon er på færde. Lærerne tager kontakten, forsøger at få dialog med eleven om modstanden og er vedholdende og ægte nysgerrig på, hvad der mon er på færde.

Rammen, den vedholdende nysgerrighed og den mentaliserende tilgang giver eleven mulighed for at udvikle større selvbevidsthed, få ord og et sprog på vanskeligheder, mulighed for godt tilknytningsarbejde og tryghed ved at klare at gå i skole

Mentalisering

Det gør skolen til et tilpas rummende sted for elever i skolens målgruppe, at lærerne har rum for refleksion over, hvad eleverne mon har på sinde hver især og på gruppeniveau.

Dermed kan de med god faglig bevidsthed i bagehovedet sammen med eleverne være nysgerrigt undersøgende på, hvad der følelsesmæssigt måtte være i gang og se på både forståelse og misforståelser sammen.

Det undersøges sammen med eleverne, om de tanker, lærerne gør sig, mon stemmer med elevens opfattelse af situationerne.

Lærerne kan via den gode refleksion også rumme vanskelighed og modstand og mere afstemt spejle eleverne, så eleverne bliver mere selvbevidste og derfor bedre kan regulere deres følelser.

Eleverne får mere mentalt rum til at gå i skole og tilegne sig ny viden.

Det er en væsentlig del af den mentaliserende stil og metode.

Opretholdelse af den gode mentaliseringsevne

Elevernes mentaliseringsevne kan nærme sig den lave ende.

Her ses eleven tæt på at være i sine følelsers vold og have mindre adgang til de kognitive funktioner. Der er tegn på stress.

Metoden er så at vurdere, om der eventuelt kan "skrues" på det stress, der presser eleven.

Det kan både være at skrue på rammen, som eleven befinder sig i, det kan være at bruge neuropædagogiske værktøjer, der hæver elevens stresstærskel, det kan være at skrue ned for antal af relationer omkring eleven lige nu, det kan være at tilbyde en faglig pause osv.

På skolen er der altså fagligt fokus på at være gode til at vurdere, hvornår elevens mentaliseringsevne er under pres.

Det undersøges helst sammen med eleven, så denne selv lærer at kende tegnene på, hvornår følelsetemperaturen bliver så høj, at der er fare for et mentaliseringssvigt.

Det er for at imødegå, at eleverne optræder udadreagerende, bliver helt energiforladte, forlader skolen i utide, får trang til selvskade, eller andre udtryksformer for et for stort indre pres.

Refleksion, faglig sparring og supervision

Den miljøterapeutiske tilgang giver med sin forståelse af psykodynamik og mentalisering, det ubevidste, projektioner og projektiv identifikation, en model for både forståelse og refleksion over udtryk for elevernes følelsesmæssige og kognitive vanskeligheder.

Den forståelse og refleksion arbejdes der på sammen med eleverne, på lærermøder, undervisningsdage og i supervision.

Ydre påvirkninger af det terapeutiske arbejde på skolen

Udover ovenstående beskrivelse, så er der nogle udefrakommende faktorer, der i særlig grad har indflydelse på den miljøterapeutiske, behandlingsmæssige praksis.

Disse ydre faktorer skal medtænkes som faktorer, der skal håndteres og rummes i den daglige kontakt med eleverne, tales om, i alle tilfælde i forbindelse med den sociale udviklingsplanlægning.

Det er forventninger og omstændigheder, der er væsentlige, og som man skal have på sinde og arbejde på at inkludere i det terapeutiske samarbejde med eleverne.

Myndighederne

Egholt skole er underlagt helt samme krav fra Undervisningsministeriet om undervisningens omfang og indhold, som alle andre skoler. Dette er udmøntet i konkrete vejledninger, der skal følges, uanset hvilken psykisk tilstand, eleven måtte befinde sig i.

Herudover forventer den enkelte sagsbehandler udviklingsfremgang og social trivsel hos den elev, hun/han har gående i skolen.

Det betyder, at skolen så at sige både sidder med et klart undervisningsministerielt forventningspres inden for undervisning i alle fag med vejledninger, der skal følges - og samme forventningspres er der på den sociale udvikling.

Familie, venner, alle mulige andre

De fleste mennesker i Danmark har viden om, hvor de forskellige alderstrin befinder sig skolemæssigt. Det er derfor meget let også både at have og udtrykke en mening om, hvorvidt eleven klarer sig godt eller mindre godt. Eleverne på Egholt skole ved også, at alle andre ved, hvilket klassetrin de aldersmæssigt burde være på. Derfor er andre menneskers vurderinger et stort pres.

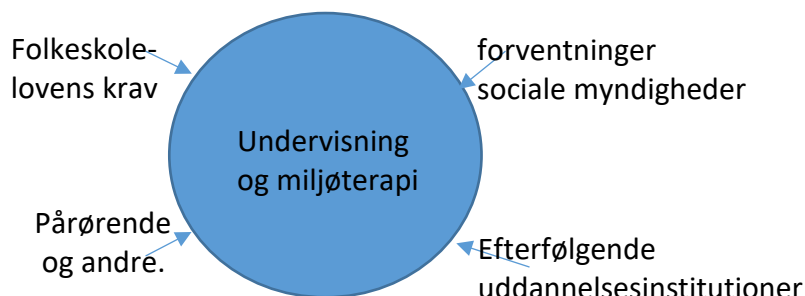
Også for de lærere, der også ofte kritiseres ved samme lejlighed.

Der er i pressen ofte fokus på, hvordan det går på skoleområdet i Danmark og i særdeles på, at udsatte børn og unge klarer sig ringere end andre. Om end det ofte er udtryk for, at man sammenligner æbler og pærer med hinanden, så lægger det stadig et stort ydre pres på skolen at være skydeskive for den kritik.

Efterfølgende uddannelsesinstitutioner

Med fortsatte adgangs begrænsninger er der et enormt udviklingspres på enhver folkeskoleelev, der drømmer om at få den ønskede uddannelse. Det samme gælder for Egholts elever.

Fig. Ydre påvirkninger

Fortsat udvikling

Vi arbejder hele tiden på at blive endnu bedre

Der arbejdes lige nu på at tilegne skolens lærere mere neuropædagogisk viden og øge kompetencer, så den tilgang inddrages endnu mere aktivt i skoledagen, end den allerede bliver nu.

Egholt elever benytter sig i stor udstrækning af tilbud om ridning og rideterapi, hvilket styrker indlæring og rum for udvikling.

Det er et stort ønske at udvide brugen af Egholts skønne uderum til yderligere læringsrum for eleverne.

Egholt skoles elever klarer sig godt

Skolens lærere lykkes rigtig godt med at skabe både gode stemninger og relationer, der giver så meget ro i det følelsesmæssige system, at mentaliseringsevnen og også indlæringsevnen bedres.

På Egholt skole har børn og unge en høj fremmødeprocent og trives med at gå i skole. Også de, der har haft meget svært ved at gå i skole overhovedet.

Vi har erfaringer for at kunne rumme og undervise elever med meget store psykiske vanskeligheder og at skabe tryghed ved at gå i skole hos børn og unge, der har lidt af skolevægring.

Hvert år til sommerfesten uddeler vi grundskole-afgangsbeviser til en række elever under store klapsalver.